



Fakataha Ma'u Pē

*Na'e fiefia 'a 'Amia ke sila 'i
he temipalé ki hono fāmilí.*

Fai 'e Olivia Kitterman
(Makatu'unga 'i ha talanoa mo'oni)

Na'e hoko 'a e talanoa ko 'ení i Ítali.

Na'e puke 'e 'Amia 'a e nima 'o e Fine'eikí 'i he'enau lue atu 'i he mala'e vakapuna Loma, Ítalí. Ko 'enau toki puna mai mei honau 'api 'i Kalisí. Ko 'enau ò ki he temipalé ke sila'i ko ha fāmilí! Na'e ha'u mama'o foki mo hono tuofefine lahí ke lava 'o sila'i kiate kinautolu.

"Oku 'i fē 'a Kulenimā ia?" Ko e fehu'i ange ia 'a 'Amiá, mo sio takai holo pē. Na'a ne ki'i tu'u'ete. Na'a ne fu'u fiefia 'aupito!

Na'e pehē ange 'e he Fine'eikí, "Te tau ma'u pē."

"Ko Kulenimaá na'e 'ikai ko ha kui fefine mo'oni ia 'a 'Amia, ka 'oku sai'ia ke ne ui pehe'i ia. Na'e hangē ia ha'a'ne 'āngelo faifekau! Na'a ne tokoni ke ako 'e hono fāmilí fekau'aki mo e ongoongolelé. Pea ko 'eni 'oku tokoni ke nau fuofua hū ki he temipalé!

"Ko ia 'ena!" Ko e kaila ia 'a 'Amiá. "Mālō e lelei Kulenimā!"

Na'e ta'ata'alo atu 'a 'Amia. Ta'ata'alo mai 'a Sisitā Pasi mo malimali. Na'a ne lue mai leva 'o fā'ofua kia 'Amia. "Okú ke mateuteu?

"Io!" Ko 'Amia ange ia.

Na'e tā leva 'a Sisitā Pasi ki ha tekisī ke 'ave kinautolu ki he temipalé. Na'e heka hake 'a 'Amia 'i he tafa'aki hono tuofefiné. Ne 'ikai fuoloa kuo afe atu 'a

e tekisií 'i he tulikí pea lava leva 'a 'Amia ke sio ki he temipalé. Na'e fu'u lahi mo faka'ofo'ofa.

"Oku 'asi faka'ofo'ofa ange ia 'i he 'ū taá!" Ko e lea ia 'a 'Amiá.

Na'e lue takai 'a 'Amia mo hono fāmilí 'i he kelekele 'o e temipalé 'o 'ai ha ngaahi tā. Kuo fuoloa fau 'enau faka'ānaua mai ki he 'aho ní.

'I he hokosia e taimi ke nau hū aí, na'e ongo'i 'e 'Amia ia hangē ko ha'a'ne hū ki hēvaní. Na'e ma'a mo maamangia 'a loto. Na'e angalelei 'aupito 'a e kau ngāue temipalé. Na'e ongo'i 'e 'Amia, hangē na'e tokanga'i ia 'e he Tamai Hēvaní. Na'a ne ongo'i malu.

Na'e tatali 'a 'Amia kae 'alu 'ene ongomātu'á mo hono tuofefiné ki ha feitu'u kehe 'o e temipalé. Na'e talitali ha ongo ngāue temipale anga'ofa mo ia mo na 'oange ha vala hina ke ne tui. Na'a na hulu'i ki ai ha fo'i vitiō fekau'aki mo Sisū Kalaisi. Na'a ne ongo'i nonga.

'I he hoko 'a e taimí, na'e taki hake ia 'e he ongo ngāue temipalé ki 'olunga. Na'e fakasio 'e 'Amia 'a Sisū 'i he ngaahi tā valivalí. Na'a ne fiefia ke ne 'ilo'i na'a ne 'i he fale 'o e 'Otuá.

Ko e loki na'a nau hū ki aí na'e faka'ofo'ofa. Na'e tautau ha fu'u maama fetapaki mei he 'aofí. Na'e fehāngaki ha ongo fu'u sio'ata lalahi mei he ongo holisí. Na'e 'osi tatali 'i ai hono fāmilí.

Na'e tū'ulutui 'a e Fine'eikí mo e Tangata'eikí 'i ha 'olita kuo 'ufi'ufi 'aki ha tupenu molū 'o na piki nima. Na'e kole 'e ha tokotaha ngāue temipale kia 'Amia mo hono tuofefiné ke na tū'ulutui 'i he 'olitá. Na'e hangē kuo fakataha'i kinautolu hili ha'anau māvahevahe 'i ha taimi lōloá.

Na'e tangi lo'imata 'a 'Amia 'i he fiefiá. Na'e fotu fiefia foki mo hono fāmilí. Na'a ne 'ilo'i ko e ongo'i māfana na'a ne ma'u ko e Laumālie Mā'oni'oní ia. Na'a ne fiefia 'i he lava ke nau 'i ai fakataha kātoá.

'I he hokosia e taimi ke nau foki ai ki Kalisí, na'e fā'ofua faka'osi 'a 'Amia ki hono tuofefine lahí. Na'a ne loto mamahi 'i he pau ke nau māvaé. Ka na'a ne 'ilo'i te nau fakataha ma'u ai pē 'i ha 'aho koe'uhí ko e temipalé. ●

Ko e 'Alu ki he Temipalé

Ko e temipalé ko ha feitu'u toputapu 'oku tau aka lahi ange ai ki he Tamai Hēvaní. Ke hū ki lotó, te ke fiema'u ha la'i pepa mahu'inga 'oku ui ko ha **lekomeni temipale**. Ko e ta'u 'e hoko ai ho ta'u 12, te ke lava 'o talanoa mo ho'o pīsopé pe palesiteni fakakoló ke ma'u ha lekomeni ke ke fakahoko 'a e papitaiso 'i he temipalé. Kapau ko ha'o sila ki ho fāmilí, te ke lava 'o ma'u ha ngofua makehe ke hū ki he temipalé.

